

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Актуальні проблеми літературознавства»

Ступінь вищої освіти *Магістр*

Спеціальність *035 Філологія*

Освітня програма «*Англійська мова та друга іноземна*»,
«*Німецька мова та друга іноземна*»

Рік навчання **1**, семестри **1**

Форма навчання *денна (заочна)*

Кількість кредитів ЄКТС **4**

Мова викладання *українська*

Лектор курсу

Доктор філологічних наук, професор Кравченко Наталія
Кимівна, старший викладач Чернова Юлія Вікторівна

Контактна інформація
лектора (e-mail)

nkravchenko@outlook.com , chernova_yuliia@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

Актуальні проблеми літературознавства

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу є розгляд актуальних дискусій сучасного літературознавства, які стосуються уявлень про різноманітні методи дослідження літератури. Дисципліна передбачає детальне ознайомлення з широким спектром новітніх методологій гуманітарного дослідження, що постали й розвинулися упродовж останньої третини ХХ ст., та шляхами практичного застосування сучасних версій герменевтичної методології, деконструкції, різних видів постструктуралістського аналізу, психоаналізу, постколоніальних та гендерних студій.

Завдання курсу:

- розуміти еволюційний шлях розвитку світового сучасного літературознавства;
- розвинути здатність застосовувати у професійній сфері ґрунтовні знання багатой літературної спадщини країн світу та безперервного зв'язку новітніх літератур з традицію;
- вміти застосовувати у професійній сфері знання з формування і розвитку літературного процесу у новітній час у контексті знакових суспільно-політичних подій сучасного глобалізованого світу;
- вміти використовувати у професійній діяльності знання культурних і мовно-літературних зв'язків.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

СК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

СК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ лабора- торні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1 «Знакові явища світової літератури кінця XX століття»				
Тема 1. Світова література кінця XX століття: 2 знакові постаті, твори, тенденції	/4	Світова література кінця XX – початку XXI століть: знати знакові постаті, твори, тенденції. Надати загальну характеристику світової літератури кінця XX століття: традиції і новаторство. Знати філософські та літературознавчі явища кінця XX ст. (постструктуралізм, деконструкція, герменевтика) та їхній вплив на літературний процес (на матеріалі конкретних творів). Знати витоки постмодернізму та його характерні риси.	Підготовка презентації, конспект матеріалу	5
Тема 2. Постмодернізм і романістика Умберто Еко	/2	Знати характерні риси творчості письменника та його знакові твори	Прочитання роману «Ім'я троянди»	5
Тема 3. Прозописьмо Милорада Павича як гіпертекст	/2	Знати характерні риси творчості письменника та його знакові твори	Прочитання роману «Хозарський словник»	5
Модульна контрольна робота 1				10
Всього за змістовий модуль 1				25
Модуль 2 «Провідні тенденції розвитку світової літератури початку XXI століття»				
Тема 4. Постмодернізм як	/4	Знати можливі тлумачення постмодернізму як явища	Переказ теоретичного	5

культурний і літературний феномен		кінця XX – початку XXI століття. Тенденції і новації у мистецтві постмодернізму: історичний, культурологічний, соціальний, психологічний тощо аспекти. Онтологічний, гносеологічний, естетичний рівні прояву постмодернізму в кінці XX– початку XXI ст. Знати про пошук нових засобів зображення в літературі постмодернізму: формування читацької зацікавленості твором тощо. «Боротьба за читача» засобами постмодерного мистецтва. Знати особливості поетики постмодернізму, загальні особливості постмодерністських творів, особливості постмодерного героя в літературі кінця XX – початку XXI ст.	матеріалу, підготовка презентації, конспект матеріалу	
Тема 5. Творчість сучасних зарубіжних письменників: у пошуках мейнстриму	/4	Знати про виникнення «великого галасу» (позитивного і негативного) навколо сучасних творів (наприклад, «Код да Вінчі» Д. Брауна). Орієнтуватися в особливостях «модного» роману, в художній та релігійній символіці. Знати про появу нового інтелектуального стилю в творах письменників початку XXI ст.	Переказ теоретичного матеріалу, підготовка презентації, конспект матеріалу	5
Тема 6. Параболічність як атрибут світової літератури XX-XXI ст. Р.Бах	/2	Знати визначення терміну «параболічність». Знати характерні риси творчості письменника та його знакові твори	Переказ теоретичного матеріалу, читання твору «Чайка Джонатан Лівінгстон»	4
Тема 7. Параболічність як атрибут світової	/2	Знати визначення терміну «параболічність». Знати характерні риси творчості	Переказ теоретичного матеріалу,	4

літератури ХХ-ХХІ ст. П.Коельо		письменника та його знакові твори	читання твору «Алхімік»	
Тема 8. Неоміфологізм і література ХХ-ХХІ ст.: Деніел Кіз. Квіти для Елджернона.	/2	Знати характерні риси творчості письменника та його знакові твори. Орієнтуватися в неоміфологізмі і містичності мистецтва межі ХХ–ХХІ століть. Знати про лабіринт як один з ключових образів літератури ХХ століття, походження і призначення образу (мотиву) лабіринту в світовій культурі.	Переказ теоретичного матеріалу, читання твору «Квіти для Елджернона»	4
Тема 9. Література фентезі (Дж.Р.Толкін, Дж.К.Роулінг та ін.).	/4	Знати характерні риси літератури фентезі. Знати характерні риси творчості письменника та його знакові твори.	Переказ теоретичного матеріалу, читання творів на власний вибір	4
Тема 10. Шмітт Ерік- Еммануель. Оскар і рожева пані.	/2	Знати характерні риси творчості письменника та його знакові твори.	Читання твору «Оскар і рожева пані»	4
Тема 11. Сучасна література Канади. Знакові постаті та твори.	/4	Знати знакові постаті літератури Канади ХХ- ХХІ століть (проза та поезія), вміти надати характеристику канадській літературній традиції, прослідкувати характерність постмодернізму в ній	Читання творів Маргарет Етвуд («Сліпий убивця»), «Оповідь служниці») та Еліс Манро (короткі оповідання)	5
Модульна контрольна робота 2				10
Всього за змістовий модуль 2				45
Всього за 1 семестр	/32			70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (половина кількості балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Доповіді повинні

доброчесності:	мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Рекомендовані джерела інформації

- Астрахан Н. І. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми : навчальний посібник. К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с.
- Варданян М.В. Світова література ХХ-ХХІ століття в англomовному науковому дискурсі: навчальний посібник. Кривий Ріг, 2021. 202 с.
- Жижек С. Погляд навскіс. Вступ до теорії Жака Лакана через популярну культуру. – К., 2018.
- Зарубіжна література ХХ століття (епоха постмодернізму): навчальний посібник/ В.В. Черевченко. Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. 104 с.
- Іванишин Петро. Нариси з теоретичної літературології: герменевтичний досвід. Монографія. Тернопіль: Видавництво «Крила», 2025. 288 с.
- Канадознавство : філологічні візії [Текст] : колективна К 19 монографія у 2-х кн. Кн. 2 = Canadian Studies : Philological Visions [Text] : Collective Monograph in two books. Вook 2.– Луцьк : Вежа-Друк, 2020. – 160 с.
- Канадська література: шляхи розвитку та розуміння/ О.Романова//Слово і Час. 2020 №12. С. 100-103.
- Кушнірова Т.В. Модернізм і постмодернізм у зарубіжній літературі: навчально-методичний посібник. Полтава, 2018. 112 с.
- Методологія сучасного літературознавства: навчально-методичний посібник/ Упорядники О.В. Кеба, Т.В. Кеба, Р.М. Семелюк. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2015. 116 с.
- Jenks C. Death of Modern Architecture / Charles Jenks // From Modernism to Postmodernism : [An Anthology / ed. by Lawrence E. Cahoon]. Malden, Mass; Oxford : Blackwell Publishing, 2003. P. 457-464.
1576. Бібліотека українського світу. URL : <http://1576.ua/books>
- Безпечний І. Теорія літератури. URL : <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/7756/ file.pdf>
- Теорія літератури. Підручники і посібники для вищих навчальних закладів. URL:http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080 /library/TopicDescription?topic_id=113296